

Lovforslag nr. L 276. Fremsat den 12. april 2000 af arbejdsministeren (Ove Hygum)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om arbejdsløshedsforsikring m.v. og lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension

(Ændring af bopælskravet i efterlønsordningen mv.)

§ 1

I lov om arbejdsløshedsforsikring m.v., jf. lovbeholdelse nr. 592 af 14. juli 1999, som ændret ved lov nr. 1084 af 29. december 1999, foretages følgende ændringer:

1. I § 74 indsættes efter »medlemmer,«: »jf. dog § 74 m.«.

2. I § 74 a, stk. 1, nr. 6, indsættes efter »Grønland«: », eller i et andet EØS-land«.

3. I § 74 h indsættes som stk. 2:

»Stk. 2. Direktøren for Arbejdsløshedsforsikringen kan efter forhandling med Landsarbejdsrådet fastsætte særlige regler om kontrol af arbejde og indtægter for efterlønsmodtagere, som har bopæl, arbejde eller indtægter i et andet EØS-land, samt om kontrol med, om efterlønsmodtageren i øvrigt opfylder betingelserne for ret til efterløn.«.

4. I § 74 l, stk. 2, 1. pkt., og stk. 3, ændres »udlandet« til: »lande uden for EØS-området«.

5. Efter § 74 l indsættes:

»§ 74 m. Efterlønsmodtagere, der på grund af beskæftigelse i et andet EØS-land ifølge lovvalgsreglerne i forordning (EØF) nr. 1408/71 ikke kan bevare deres medlemskab af en dansk arbejdsløshedskasse, bevarer retten til efterløn efter dette kapitel.

Stk. 2. Efterlønsmodtagerens hidtidige arbejdsløshedskasse administrerer udbetaling mv. af efterløn mod et bidrag til administration, der udbetales af Direktoratet for Arbejdsløshedsforsikringen. Bidraget udgør årligt et beløb på 1,5 gange højeste dagpenge for en dag, jf. § 47.

Stk. 3. Efterlønnens størrelse for et år reduceres med et beløb svarende til bidraget til arbejdsløshedsforsikringen efter § 77, stk. 2 og 3, samt et bidrag til administration, der pr. år udgør 1,5 gange højeste dagpenge for en dag, jf. § 47.

Stk. 4. Efterlønsmodtagere, der har modtaget efterløn i et andet EØS-land efter stk. 1, og som igen tager bopæl her i riget, bortset fra Færøerne og Grønland, skal uanset bestemmelserne i § 41 optages i den arbejdsløshedskasse, som de var medlem af umiddelbart forud for overflytningen til arbejdsløshedsforsikringen i et andet EØS-land. Dette gælder dog ikke, hvis efterlønsmodtageren fortsat er beskæftiget i et andet EØS-land og derfor er omfattet af arbejdsløshedsforsikringen der.

Stk. 5. Reglerne i kapitel 13 om tilbagebetaling og sanktioner samt reglerne om klageadgang i kapitel 16 finder tilsvarende anvendelse i forhold til efterlønsmodtagere, der er omfattet af stk. 1.

Stk. 6. Direktøren for Arbejdsløshedsforsikringen kan efter forhandling med Landsarbejdsrådet fastsætte regler om anvendelsen af bestemmelserne i stk. 1-5.«.

6. I § 75 indsættes efter »medlemmer,«: »jf. dog § 75 f, stk. 3,«.

7. I § 75 b, stk. 1, nr. 4, indsættes efter »Grønland«: «, eller i et andet EØS-land«.

8. I § 75 b, stk. 9, 3. pkt., indsættes efter »Grønland«: «, eller i et andet EØS-land«.

9. I § 75 f, stk. 2, 1. pkt., ændres »udlandet« til: »lande uden for EØS-området«.

10. I § 75 f indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:
»Stk. 3. For efterlønsmodtagere, der på grund af beskæftigelse i et andet EØS-land ifølge lovvalgsreglerne i forordning (EØF) nr. 1408/71 ikke kan bevare deres medlemskab af en dansk arbejdsløshedskasse, finder § 74 m tilsvarende anvendelse.«.

Stk. 3 bliver herefter stk. 4.

11. I § 75 i, stk. 1, indsættes efter »medlem,«: »jf. dog § 75 m, stk. 3,«.

12. I § 75 i, stk. 2, indsættes efter »Grønland«: «, eller i et andet EØS-land«.

13. I § 75 m, stk. 2, ændres »udlandet« til: »lande uden for EØS-området«.

14. I § 75 m indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

»Stk. 3. For modtagere af overgangsydelse, der på grund af beskæftigelse i et andet EØS-land ifølge lovvalgsreglerne i forordning (EØF) nr. 1408/71 ikke kan bevare deres medlemskab af en dansk arbejdsløshedskasse, finder § 74 m tilsvarende anvendelse.«.

Stk. 3 bliver herefter stk. 4.

15. I § 75 n indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»Stk. 2. Direktøren for Arbejdsløshedsforsikringen kan efter forhandling med Landsarbejdsrådet fastsætte særlige regler om kontrol af arbejde og indtægter for modtagere af overgangsydelse, som har bopæl, arbejde eller indtægter i et andet EØS-land, samt om kontrol med, om modtageren af overgangsydelse i øvrigt opfylder betingelserne for ret til overgangsydelse.«.

Stk. 2 bliver herefter stk. 3.

16. I § 85 d indsættes som stk. 9:

»Stk. 9. For personer, der i medfør af §§ 74 m, 75 f, stk. 3, og 75 m, stk. 3, modtager efterløn eller overgangsydelse, og som ikke er medlemmer af en dansk arbejdsløshedskasse, finder reglerne i denne bestemmelse tilsvarende anvendelse.«.

§ 2

I lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension, jf. lovbekendtgørelse nr. 752 af 20. oktober 1998, som bl.a. ændret ved § 1 i lov nr. 278 af 12. maj 1999 og ved § 1 i lov nr. 288 af 12. maj 1999, foretages følgende ændringer:

1. I § 2 b, stk. 1, indsættes som nr. 4:

»4) Personer, der i medfør af §§ 74 m, 75 f, stk. 3, og 75 m, stk. 3, i lov om arbejdsløshedsforsikring m.v., modtager efterløn eller overgangsydelse uden at være medlem af en dansk arbejdsløshedskasse.«.

§ 3

Loven træder i kraft den 1. juli 2000.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Lov nr. 114 af 24. marts 1970 om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v. (Folketingstidende 1969/70, FF. sp. 3222, 3605 og 4473, tillæg A sp. 2369, tillæg B sp. 673, tillæg C sp. 321) er senest bekendtgjort ved lovekendtgørelse nr. 592 af 14. juli 1999, som ændret ved lov nr. 1084 af 29. december 1999.

Der er den 17. december 1999 fremsat L 161 om ændring af lov om arbejdsløshedsforsikring m.v. (Sanktioner, renter, tilbagebetaling m.v.). Lovforslaget er 1. behandlet den 20. januar 2000.

Der er endvidere den 15. marts 2000 fremsat L 222 om ændring af lov om arbejdsløshedsforsikring m.v. og lov om en aktiv arbejdsmarkedspolitik (Sikring af udbetaling af dagpengegodtgørelse for 1. og 2. ledighedsdag samt harmonisering af fradragsregler). Lovforslaget er 1. behandlet den 28. marts 2000.

De nævnte lovforslag har ingen betydning for nærværende lovforslag.

I. Indledning

Europa-Kommissionen har i september 1998 rejst spørgsmål om betingelserne for ret til dansk efterløn i forhold til EU-retten. På baggrund af den danske regerings svar i december 1998 og marts 1999 har der efterfølgende været en dialog med Kommissionen med henblik på at opnå enighed om denne problemstilling.

Under henvisning til EF-traktatens artikel 39 og Rådets forordning (EØF) nr. 1612/68 af 15. oktober 1968 om arbejdskraftens frie bevægelighed inden for Fællesskabet, er det Kommissionens opfattelse, at kravet om bopæl i Danmark som betingelse for ret til efterløn indirekte gør det sværere for vandrende arbejdstagere, herunder såkaldte grænsearbejdere - dvs. personer der har bopæl i fx Tyskland og arbejder i Danmark -, der i øvrigt opfylder betingelserne for ret til efterløn, at opnå ret til efterløn, end for arbejdstagere på det danske arbejdsmarked, der aldrig har benyttet deres ret til frit at bevæge sig inden for fællesskabet. For at sikre en lige behandling af alle, der har op-

tjent ret til dansk efterløn, har Kommissionen foreslået, at bopælskravene i efterlønsordningen ændres således, at medlemmer af en dansk arbejdsløshedskasse, der bortset fra bopælskravet opfylder alle betingelser for ret til efterløn, kan overgå til og bevare retten til efterløn, hvis de har eller tager bopæl i et andet EØS-land. EØS-landene omfatter EU-medlemslandene samt Norge, Island og Liechtenstein.

På den baggrund foreslår regeringen, at arbejdsløshedsforsikringslovens krav om bopæl i Danmark som betingelse for ret til overgang til efterløn og udbetaling af efterløn ændres til et krav om bopæl i et EØS-land.

Kommissionen er enig med regeringen i, at efterlønsordningen ikke er en social sikringsordning, der er omfattet af koordineringsreglerne i Rådets forordning (EØF) nr. 1408/71 af 14. juni 1971 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere, selvstændige erhvervsdrivende og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet. Efterløn er hverken en pension eller en ydelse ved arbejdsløshed, men en særlig arbejdsmarkedspolitisk ordning i form af en tilbagetrækningsordning, der kan regulere udbuddet af arbejdskraft. Dette betyder, at en efterlønsmodtager ikke på samme måde som en person, der modtager social pension, har ret til fx sygesikring for dansk regning ved bopæl i et andet EØS-land.

Ifølge de gældende regler er bopæl i Danmark en betingelse for overgang til efterløn, jf. lovens § 74 a, stk. 1, nr. 6, og § 75 b, stk. 1, nr. 4. Personer, der på overgangstidspunktet ikke har bopæl i Danmark, har ikke ret til at overgå til efterløn, uanset om de i øvrigt opfylder betingelserne for overgang til efterløn.

Det er endvidere en betingelse for udbetaling af efterløn, at medlemmet ikke opholder sig i udlandet i længere tid, jf. lovens §§ 74 l, stk. 2, og 75 f, stk. 2. I Direktoratet for Arbejdsløshedsforsikringens bekendtgørelser nr. 308 af 19. maj 1999 om arbejde og indtægter mv. i efterlønsperioden (for medlemmer, som er fyldt 60 år før den 1. juli 1999), og nr. 324 af 28. maj 1999 om fleksibel efterløn, er varigheden af

opholdet i udlandet udmøntet til 3 måneder pr. kalenderår. Der sondres i denne sammenhæng efter de gældende regler ikke mellem EØS-lande og det øvrige udland.

Forslaget indebærer en forbedring af ordningen for alle efterlønsmodtagere, fordi de får mulighed for at bosætte sig hvor som helst i EØS-området uden at miste retten til efterløn.

Samtidig indebærer forslaget, at medlemmer af en dansk arbejdsløshedskasse, der har bopæl i et andet medlemsland, og som i øvrigt opfylder lovens betingelser for ret til dansk efterløn, får mulighed for at overgå til efterløn.

Forslaget indebærer, at de administrative regler om efterløn må konsekvensændres i overensstemmelse med det ændrede bopælskrav. Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets enkelte bestemmelser.

Forslaget medfører ikke ændringer i de gældende regler om fradrag for arbejde og indtægter, herunder pensioner, som gælder for efterlønsmodtagere. Arbejde i et andet EØS-land skal medføre fradrag på samme måde som arbejde i Danmark. Efterlønsmodtagerens pensionsformue og løbende udbetalte pensioner skal også medføre fradrag efter samme regler, uanset om efterlønsmodtageren bor i Danmark eller et andet EØS-land.

Overgangsydelsesordningen minder i et vist omfang om efterlønsordningen, og det foreslås derfor også at ændre bopælskravet i overgangsydelsesordningen. Efter forslaget får overgangsydelsesmodtagere således mulighed for at bosætte sig i et andet EØS-land. Overgangsydelsesmodtagere, der bosætter sig i et andet EØS-land, vil blive omfattet af samme regler som overgangsydelsesmodtagere med bopæl i Danmark.

Forslaget medfører ikke ændringer i de gældende regler om bopælskrav i forhold til Færøerne og Grønland.

Opretholdelse af bopælskravet skal ses i sammenhæng med de særlige regler for medregning af forsikrings- og beskæftigelsesperioder, der gælder for Færøerne og Grønland.

I forlængelse af lovændringen vil regeringen undersøge mulighederne for en ændring af bopælskravet for Færøerne og Grønland. Samspillet mellem bopælskravet og de øvrige elementer i efterlønsordningen vil indgå i denne overvejelse.

II. Økonomiske konsekvenser for det offentlige

Det skønnes, at det ændrede bopælskrav vil medføre, at efterlønsmodtagere vil flytte til et andet EØS-

land i samme omfang og efter nogenlunde samme mønster som 67-69 årige folkepensionister med bopælsperioder i Danmark på mindst 13 år.

Af det samlede antal folkepensionister i denne aldersgruppe er 1½ pct. udrejst til et EØS-land, heraf omkring 1/5 til Spanien eller Frankrig. Hvis det samme antages at gælde efterlønsmodtagere, vil der i 2003 være 2.600 efterlønsmodtagere, som har taget bopæl i et andet EØS-land.

Det forventes, at de nye muligheder for at medtage efterlønnen til et andet EØS-land vil medføre en øget tilgang til efterlønsordningen af personer, der ellers ikke ville været gået på efterløn. Med samme forudsætninger om 1½ pct. som ovenfor skønnes det med betydelig usikkerhed, at antallet af efterlønsmodtagere vil blive forøget med ca. 900 i 2003. Den øgede tilgang til efterlønsordningen vil medføre bruttomerudgifter til efterløn.

På længere sigt skønnes det således, at i alt ca. 3.500 efterlønsmodtagere vil være udrejst.

Udrejse til et andet EØS-land medfører i sig selv ikke konsekvenser for bruttoudgifterne til efterløn. Udrejse vil imidlertid medføre et skatteprovenutab som følge af, at der indgår bopælsbeskatning i Danmarks dobbeltbeskatningsaftaler med Spanien og Frankrig, hvilket indebærer, at efterlønnen bliver beskattet i disse lande i stedet for i Danmark.

Endvidere vil der være øgede efterlønsudgifter til medlemmer af danske arbejdsløshedskasser, der har bopæl i et andet EØS-land, som i øvrigt opfylder betingelserne for ret til efterløn, og som overgår til efterløn. Det drejer sig om personer bosat i EØS-lande uden for Danmark med beskæftigelse i Danmark (grænsegængere). Omfanget skønnes med usikkerhed at omfatte ca. 100 personer.

Det skønnes med betydelig usikkerhed, at lovforslaget vil medføre en bruttomerudgift til efterløn på ca. 5 mio. kr. i 2000, ca. 70 mio. kr. i 2001, ca. 100 mio. kr. i 2002 og ca. 115 mio. kr. i 2003.

Det skønnes endvidere med betydelig usikkerhed, at skatteprovenutabet vil være ubetydeligt i 2000, ca. 15 mio. kr. i 2001, ca. 25 mio. kr. i 2002 og 2003.

På den baggrund skønnes det med betydelig usikkerhed, at de samlede offentlige merudgifter vil være ca. 5 mio. kr. i 2000, ca. 85 mio. kr. i 2001, ca. 125 mio. kr. i 2002 og ca. 140 mio. kr. i 2003.

Det bemærkes, at de økonomiske konsekvenser især afhænger af mertilgangen til efterlønsordningen (som der knytter sig stor usikkerhed til). For hver 100 personer antallet afviger fra de forudsatte 900 personer, ændres udgiften med ca. 12 mio. kr.

III. Administrative konsekvenser for det offentlige

Forslaget vil medføre en administrativ merbelastning af Direktoratet for Arbejdsløshedsforsikringen i forbindelse med behandling af ansøgning om ret til beskæftigelse som selvstændig i et andet EØS-land.

Der vil endvidere være tale om en administrativ merbelastning af arbejdsløshedskasserne i forbindelse med de øgede krav om dokumentation for arbejde og indtægt i forhold til efterlønsmodtagere og modtagere af overgangsydelse, der har bopæl eller beskæftigelse i andre EØS-lande.

IV. Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet

Forslaget har ingen økonomiske konsekvenser for erhvervslivet.

V. Administrative konsekvenser for erhvervslivet

Forslaget har ingen administrative konsekvenser for erhvervslivet.

VI. Miljømæssige konsekvenser

Forslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

VII. Administrative konsekvenser for borgerne

Forslaget vil kunne indebære øgede krav til efterlønsmodtagere og modtagere af overgangsydelse, der vælger at arbejde eller bo i et andet EØS-land, om dokumentation for arbejde og indtægt samt for bopæl.

VIII. Ligestillingsmæssige konsekvenser

Forslaget har ingen ligestillingsmæssige konsekvenser.

IX. Forholdet til EU-retten

Der henvises til bemærkningerne ovenfor under pkt. I.

X. Høringer

Forslaget har ikke været udsendt til høring inden fremsættelsen.

Vurdering af konsekvenser af lovforslag

	Positive konsekvenser/mindreudgifter	Negative konsekvenser/merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	Ingen	Samlede offentlige merudgifter til efterløn samt et skatteprovenutab 2000: Ca. 5 mio. kr. 2001: Ca. 85 mio. kr. 2002: Ca. 125 mio. kr. 2003: Ca. 140 mio. kr.
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	Ingen	Administrativ merbelastning i Direktoratet for Arbejdsløshedsforsikringen samt i arbejdsløsheds-kasserne
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Mindre konsekvenser	Ingen
Forholdet til EU-retten	Der henvises til bemærkningerne ovenfor under pkt. I	

*Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser**Til § 1*

Til nr. 1 og 6

Efter de gældende regler er det en betingelse for at få udbetalt efterløn, at efterlønsmodtageren er medlem

af en dansk arbejdsløshedskasse. Personer, der opnår beskæftigelse i et andet EØS-land, vil ifølge lovvalgsreglerne i forordning 1408/71 som hovedregel blive omfattet af arbejdsløshedsforsikringen i beskæftigelseslandet. Der er ikke mulighed for samtidig at bevare medlemskab af den danske arbejdsløshedskasse.

Forslagene sikrer, at efterlønsmodtagere, der på grund af beskæftigelse i et andet EØS-land ikke kan bevare deres medlemskab af en dansk arbejdsløsheds-kasse, kan få efterløn, jf. i øvrigt bemærkningerne til § 1, nr. 5.

Til nr. 2 og 7

Efter de gældende regler er bopæl i Danmark en betingelse for overgang til efterløn.

Det foreslås, at dette bopælskrav ændres til et krav om bopæl i et EØS-land.

Til nr. 3 og 15

Det foreslås, at direktøren for Arbejdsløshedsforsikringen efter forhandling med Landsarbejdsrådet får adgang til at fastsætte særlige regler om kontrol af arbejdets omfang og indtægtens størrelse, hvis efterlønsmodtageren eller modtageren af overgangsydelse udfører arbejde i eller har bopæl i et andet EØS-land, samt om kontrol med fortsat opfyldelse af betingelserne for ret til efterløn eller overgangsydelse.

Efter gældende regler fører arbejdsløsheds-kasserne kontrol med efterlønsmodtagere og modtagere af overgangsydelse, der har bopæl i Danmark. De kan i den forbindelse indhente oplysninger fra arbejdsgivere og skattemyndigheder. Samme kontrolmuligheder vil ikke være til stede i forhold til efterlønsmodtagere eller modtagere af overgangsydelse, der har beskæftigelse eller bopæl uden for Danmark, og det er derfor nødvendigt at finde andre tilfredsstillende kontrolmåder. Udgangspunktet vil være, at den enkelte efterlønsmodtager eller modtager af overgangsydelse vil være nærmest til at fremskaffe den fornødne dokumentation for, at betingelserne for udbetaling af efterløn er opfyldt. Dette betyder, at udbetalingen af efterløn eller overgangsydelse suspenderes, hvis der ikke fremskaffes den tilstrækkelige dokumentation.

Efterlønsmodtagere eller overgangsydelsesmodtagere med bopæl i et andet EØS-land skal løbende opfylde alle betingelser for ret til disse ydelser. Tages der bopæl eller ophold ud over 3 måneder i et land uden for EØS-området, suspenderes retten til at få udbetalt efterløn eller overgangsydelse. Det er derfor nødvendigt at fastsætte nærmere regler om kontrol med bopæl.

Til nr. 4, 9, 12 og 13

Efter de gældende regler er det en betingelse for udbetaling af efterløn eller overgangsydelse, at medlemmet ikke opholder sig i udlandet i længere tid, jf. lovens §§ 74 l, stk. 2, 75 b, stk. 2, og 75 m, stk. 2, jf. § 75 i, stk. 2, eller at medlemmet ikke arbejder i udlandet, jf. § 74 l, stk. 3. I Direktoratet for Arbejdsløshedsforsikringens bekendtgørelse om fleksibel efterløn samt bekendtgørelse om overgangsydelse er varigheden af opholdet i udlandet udmøntet til 3 måneder pr. kalenderår. Det forudsættes, at medlemmet bevarer fast bopæl i Danmark. Der sondres i denne sammenhæng efter de gældende regler ikke mellem EØS-lande og det øvrige udland.

Forslagene indebærer, at der kan udbetales efterløn eller overgangsydelse ved bopæl eller fortsat ophold ud over 3 måneder inden for EØS-området. Det sikres ligeledes, at der kan udbetales efterløn ved arbejde i disse lande. Ved ophold i lande uden for EØS-området vil gældende regler fortsat finde anvendelse, d.v.s. at der kun kan udbetales efterløn eller overgangsydelse i op til 3 måneder pr. kalenderår, samt at der ikke kan udbetales efterløn, hvis der udføres arbejde. Overskrides denne frist, tages der fast bopæl eller udføres der arbejde uden for EØS-området, suspenderes retten til efterløn eller overgangsydelse.

Til nr. 5, 10, 11 og 14

Medlemskab af en dansk arbejdsløsheds-kasse er en betingelse for ret til efterløn eller overgangsydelse. Det foreslås, at dette krav fraviges i de tilfælde, hvor en efterlønsmodtager eller modtager af overgangsydelse, der tager ophold eller bopæl i et andet EØS-land, benytter retten til at arbejde i efterløns- eller overgangsydelsesperioden og derfor omfattes af arbejdsløshedsforsikringen der.

Personer omfattet af koordineringen af de sociale sikringsordninger i fællesskabet kan alene være forsikret i ét medlemsland. Hovedreglen er, at man er forsikret i det land, hvor man er beskæftiget. Personer, der ophører med at være beskæftigede uden at blive omfattet af forsikringen i et andet medlemsland, skal forsikres i deres bopælsland.

Hvis efterlønsmodtagere eller modtagere af overgangsydelse tager beskæftigelse i et EØS-land, vil reglerne om, hvilket EØS-lands lovgivning der skal anvendes, indebære, at medlemskab af en dansk arbejdsløsheds-kasse som hovedregel vil være udelukket.

Det foreslås videre, at efterlønsmodtagerens eller overgangsydelsesmodtagerens hidtidige arbejdsløsheds-kasse administrerer udbetaling mv. af efterløn eller overgangsydelse mod et bidrag til administration, der betales af Direktoratet for Arbejdsløshedsforsikringen. Bidraget foreslås fastsat til et årligt beløb på 1,5 gange højeste dagpenge for en dag, jf. § 47. Bidraget kommer dermed til at svare til det administrationsgebyr, fagligt uorganiserede medlemmer betaler i de tilfælde, hvor arbejdsløsheds-kassens administration

fuldt ud betales af en faglig organisation, jf. § 12 i bilag til bekendtgørelse nr. 434 af 8. juni 1999 om standardvedtægt for anerkendte arbejdsløsheds-kasser.

Som følge af at modtageren af efterløn eller overgangsydelse ikke er medlem af en arbejdsløsheds-kasse og dermed hverken skal betale bidrag til arbejdsløshedsforsikringen eller administrationsbidrag, foreslås det, at efterlønnen eller overgangsydelsen reduceres med et beløb svarende til bidraget til arbejdsløshedsforsikringen efter § 77, stk. 2 og 3, samt et bidrag til administration, der pr. år udgør 1,5 gange højeste dagpenge for en dag, jf. § 47. Herved sikres, at efterlønsmodtagere og modtagere af overgangsydelse stilles lige, uanset om de har bopæl i Danmark eller i et andet EØS-land.

Når efterlønsmodtagere eller modtagere af overgangsydelse forlader det EØS-land, hvor de har været arbejdsløshedsforsikret på grund af beskæftigelse i efterløns- eller overgangsydelsesperioden, og vender tilbage til Danmark, skal de genoptages i den arbejdsløsheds-kasse, de var medlem af indtil overflytningen til forsikringen i det andet EØS-land. Dette gælder dog ikke i de tilfælde, hvor personen efter at have taget bopæl i Danmark fortsat måtte være omfattet af arbejdsløshedsforsikringen i et andet EØS-land på grund af beskæftigelse der.

Det foreslås videre, at efterlønsmodtagere og modtagere af overgangsydelse, der får udbetalt efterløn eller overgangsydelse af deres hidtidige arbejdsløsheds-kasse, har samme klagemuligheder og er undergivet samme regler om tilbagebetaling og sanktioner, som gælder for medlemmer af en arbejdsløsheds-kasse.

Det foreslås endelig, at direktøren for Arbejdsløshedsforsikringen efter forhandling med Landsarbejdsrådet fastsætter de nærmere regler om tilrettelæggelsen af denne særlige udbetalingsordning. Der skal herunder fastsættes særlige regler om de tilfælde, hvor efterlønsmodtageren i perioden med bopæl i et andet EØS-land gør sig skyldig i forhold, der medfører sanktion efter reglerne i kapitel 13. Reglerne skal sikre, at retsvirkningen af en forseelse bliver ensartet, hvad enten forseelsen er begået som modtager af efterløn under ophold i et andet EØS-land eller som medlem af en dansk arbejdsløsheds-kasse. Tilsvarende regler skal fastsættes for modtagere af overgangsydelse.

Til nr. 8

Som hovedregel kan medlemmer, der er udtrådt af efterlønsordningen, ikke på ny overgå til efterløn. Dog

kan et medlem, der udtræder af den gamle efterlønsordning på grund af tilbagevenden til arbejdslivet, én gang genindtræde i ordningen, hvis bl.a. betingelsen om bopæl her i riget, bortset fra Færøerne og Grønland, er opfyldt. Det foreslås, at bestemmelsen herom i lovens § 75 b, stk. 9, ændres således, at betingelsen også kan opfyldes ved bopæl i et andet EØS-land.

Til nr. 16

Det foreslås, at der som konsekvens af retten til udbetaling af efterløn eller overgangsydelse i et andet EØS-land og som konsekvens af forslaget om at lade den hidtidige arbejdsløsheds-kasse forestå administrationen heraf gives mulighed for, at modtagerne af disse ydelser kan vælge at indbetale bidrag til Arbejdsmarkedets Tillægspension på samme måde som medlemmer af en arbejdsløsheds-kasse, som modtager disse ydelser.

Til § 2

Til nr. 1

Efter de gældende regler i § 2 b i lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension er det bl.a. kun medlemmer af en arbejdsløsheds-kasse, der modtager efterløn eller overgangsydelse, der kan vælge at indbetale bidrag til Arbejdsmarkedets Tillægspension.

Med forslaget sikres den samme adgang for personer, der modtager de pågældende ydelser i et andet EØS-land.

Der henvises til bemærkningerne til § 1, nr. 16.

Til § 3

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. juli 2000.

Lovforslaget indebærer, at arbejdsløshedsforsikringsloven bringes i overensstemmelse med de synspunkter, Kommissionen har givet udtryk for vedrørende efterlønsordningens forhold til EU-retten. De krav på efterløn, som nu hjemles, følger af EF-traktatens artikel 39 og artikel 7 i Rådets forordning nr. 1612/68 om arbejdskraftens frie bevægelighed, således som disse bestemmelser er fortolket af Kommissionen.

Et krav om efterløn, som under henvisning til EU-retten måtte blive rejst over for danske myndigheder i overensstemmelse med bestemmelserne, vil derfor medføre, at også personer, der før lovens ikrafttræden har fået afslag på efterløn på grund af bopælskravet, har krav på efterløn i det omfang, dette krav ikke er forældet efter dansk rets almindelige regler, og nu kan dokumenteres.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

§ 74. Medlemmer, der fylder 60 år den 1. juli 1999 eller senere, har ret til efterløn efter reglerne i §§ 74 a - 1.

§ 74 a. Ret til efterløn har et medlem af en anerkendt arbejdsløshedskasse, som

- 1) er fyldt 60 år,
- 2) har været medlem i mindst 25 år inden for de sidste 30 år, jf. dog stk. 2 og 3,
- 3) har indbetalt efterlønsbidrag, jf. § 77, stk. 4, jf. dog § 77, stk. 5, i mindst 25 år inden for de sidste 30 år, jf. dog stk. 2 og 3,
- 4) ved ledighed vil kunne opfylde betingelserne for ret til dagpenge, jf. dog stk. 5, eller modtager overgangsydelse,
- 5) har fået indberettet værdien af pensionsformuen, jf. § 74 i, stk. 3 og 4, og
- 6) har bopæl her i riget, bortset fra Færøerne og Grønland.

Stk. 2. - 6. - - -

§ 74 h. Direktøren for Arbejdsløshedsforsikringen fastsætter efter forhandling med Landsarbejdsrådet nærmere regler om, hvilken betydning arbejde og indtægter i efterlønsperioden skal have for efterlønnens størrelse.

§ 74 l

Stk. 1. - - -

Stk. 2. Efterløn kan ikke udbetales til medlemmer, der opholder sig i udlandet i længere tid. Nærmere regler herom fastsættes af direktøren for Arbejdsløshedsforsikringen efter forhandling med Landsarbejdsrådet.

Lovforslaget

§ 1

1. I § 74 indsættes efter »medlemmer,«: »jf. dog § 74 m,«.

2. I § 74 a, stk. 1, nr. 6, indsættes efter »Grønland«: «, eller i et andet EØS-land«.

3. I § 74 h indsættes som stk. 2:

»Stk. 2. Direktøren for Arbejdsløshedsforsikringen kan efter forhandling med Landsarbejdsrådet fastsætte særlige regler om kontrol af arbejde og indtægter for efterlønsmodtagere, som har bopæl, arbejde eller indtægter i et andet EØS-land, samt om kontrol med, om efterlønsmodtageren i øvrigt opfylder betingelserne for ret til efterløn.«.

4. I § 74 l, stk. 2, 1. pkt., og stk. 3, ændres »udlandet« til: »lande uden for EØS-området«.

Gældende formulering

Stk. 3. Efterløn kan ikke udbetales til et medlem, der arbejder i udlandet, medmindre arbejdet udføres som udsendt for en dansk arbejdsgiver.

Stk. 4. - 5. - - -

Lovforslaget

5. Efter § 74 l indsættes:

»§ 74 m. Efterlønsmodtagere, der på grund af beskæftigelse i et andet EØS-land ifølge lovvalgsreglerne i forordning (EØF) nr. 1408/71 ikke kan bevare deres medlemskab af en dansk arbejdsløshedskasse, bevarer retten til efterløn efter dette kapitel.

Stk. 2. Efterlønsmodtagerens hidtidige arbejdsløshedskasse administrerer udbetaling mv. af efterløn mod et bidrag til administration, der udbetales af Direktoratet for Arbejdsløshedsforsikringen. Bidraget udgør årligt et beløb på 1,5 gange højeste dagpenge for en dag, jf. § 47.

Stk. 3. Efterlønnens størrelse for et år reduceres med et beløb svarende til bidraget til arbejdsløshedsforsikringen efter § 77, stk. 2 og 3, samt et bidrag til administration, der pr. år udgør 1,5 gange højeste dagpenge for en dag, jf. § 47.

Stk. 4. Efterlønsmodtagere, der har modtaget efterløn i et andet EØS-land efter stk. 1, og som igen tager bopæl her i riget, bortset fra Færøerne og Grønland, skal uanset bestemmelserne i § 41 optages i den arbejdsløshedskasse, som de var medlem af umiddelbart forud for overflytningen til arbejdsløshedsforsikringen i et andet EØS-land. Dette gælder dog ikke, hvis efterlønsmodtageren fortsat er beskæftiget i et andet EØS-land og derfor er omfattet af arbejdsløshedsforsikringen der.

Stk. 5. Reglerne i kapitel 13 om tilbagebetaling og sanktioner samt reglerne om klageadgang i kapitel 16 finder tilsvarende anvendelse i forhold til efterlønsmodtagere, der er omfattet af stk. 1.

Stk. 6. Direktøren for Arbejdsløshedsforsikringen kan efter forhandling med Landsarbejdsrådet fastsætte regler om anvendelsen af bestemmelserne i stk. 1-5.«.

§ 75. Medlemmer, der er fyldt 60 år før den 1. juli 1999, har ret til efterløn efter reglerne i §§ 75 a-g.

6. I § 75 indsættes efter »medlemmer,«: »jf. dog § 75 f, stk. 3,«.

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 75 b. Ret til efterløn har medlemmer af anerkendte arbejdsløsheds-kasser,

- 1) som er fyldt 60 år,
- 2) som har været medlem og indbetalt efterlønsbidrag, jf. § 77, stk. 4, jf. stk. 5, i 20 år inden for de sidste 25 år, jf. dog stk. 2,
- 3) som opfylder betingelserne for ret til dagpenge, modtager dagpenge efter § 55, stk. 4, eller modtager overgangsydelse, og
- 4) som har bopæl her i riget, bortset fra Færøerne og Grønland.

Stk. 2. - 8. - - -

§ 75 b

Stk. 1. - 8. - - -

Stk. 9. Medlemmer, der er udtrådt af efterlønsordningen, kan ikke på ny overgå til efterløn. Dog kan et medlem, der udtræder af efterlønsordningen på grund af tilbagevenden til arbejdslivet, én gang genindtræde i efterlønsordningen. Ved genindtrædelsen skal medlemmet opfylde betingelserne for ret til dagpenge ved ledighed, dog bortset fra arbejdskravet efter § 53, og rådighedsbetingelserne efter § 62, stk. 1, nr. 1 og 3, samt have bopæl her i riget, bortset fra Færøerne og Grønland.

Stk. 10. - - -

§ 75 f

Stk. 1. - - -

Stk. 2. Efterløn kan ikke udbetales til medlemmer, der i længere tid opholder sig i udlandet. Nærmere regler fastsættes af direktøren for Arbejdsløshedsforsikringen.

Stk. 3. - - -

7. I § 75 b, stk. 1, nr. 4, indsættes efter »Grønland«: «, eller i et andet EØS-land».

8. I § 75 b, stk. 9, 3. pkt., indsættes efter »Grønland«: «, eller i et andet EØS-land».

9. I § 75 f, stk. 2, 1. pkt., ændres »udlandet« til: »lande uden for EØS-området».

Gældende formulering

§ 75 f

Stk. 1. - 2. - - -

Stk. 3. Efterløn kan ikke udbetales til et medlem, som ved domstols- eller administrativ afgørelse er berøvet sin frihed.

§ 75 i. Et medlem, der er overgået til overgangsydelse, bevarer retten hertil efter reglerne i dette kapitel.

Stk. 2. - 4. - - -

§ 75 i

Stk. 1. - - -

Stk. 2. Det er en betingelse for at bevare retten, at medlemmet har bopæl her i riget, bortset fra Færøerne og Grønland.

Stk. 3. - 4. - - -

§ 75 m

Stk. 1. - - -

Stk. 2. Overgangsydelse kan ikke udbetales til medlemmer, der i længere tid opholder sig i udlandet.

Stk. 3. - - -

§ 75 m

Stk. 1. - 2. - - -

Stk. 3. Overgangsydelse kan ikke udbetales til et medlem, som ved domstols- eller administrativ afgørelse er berøvet sin frihed.

Lovforslaget

10. I § 75 f indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

»Stk. 3. For efterlønsmodtagere, der på grund af beskæftigelse i et andet EØS-land ifølge lovvalgsreglerne i forordning (EØF) nr. 1408/71 ikke kan bevare deres medlemskab af en dansk arbejdsløshedskasse, finder § 74 m tilsvarende anvendelse.«.

Stk. 3 bliver herefter stk. 4.

11. I § 75 i, stk. 1, indsættes efter »medlem,«: »jf. dog § 75 m, stk. 3,«.

12. I § 75 i, stk. 2, indsættes efter »Grønland«: «, eller i et andet EØS-land«.

13. I § 75 m, stk. 2, ændres »udlandet« til: »lande uden for EØS-området«.

14. I § 75 m indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

»Stk. 3. For modtagere af overgangsydelse, der på grund af beskæftigelse i et andet EØS-land ifølge lovvalgsreglerne i forordning (EØF) nr. 1408/71 ikke kan bevare deres medlemskab af en dansk arbejdsløshedskasse, finder § 74 m tilsvarende anvendelse.«.

Stk. 3 bliver herefter stk. 4.

Gældende formulering

§ 75 n. Nærmere regler om anvendelse af bestemmelserne i dette kapitel fastsættes af direktøren for Arbejdsløshedsforsikringen efter forhandling med Landsarbejdsrådet.

Stk. 2. Direktøren for Arbejdsløshedsforsikringen kan efter forhandling med Landsarbejdsrådet fastsætte regler om retten til overgangsydelse, hvis medlemmet er omfattet af strejke eller lockout (konflikt).

§ 85 d. For medlemmer af arbejdsløhedskasser for lønmodtagere, som modtager overgangsydelse eller efterløn, og som ønsker at betale bidrag til ATP, indbetales det bidrag, der er fastsat efter § 15, stk. 1, sammenholdt med § 2 b, i lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension, jf. dog stk. 4.

Stk. 2. I perioden 1. juli 1999 til 31. december 2001 indbetales for medlemmer af arbejdsløhedskasser for selvstændige erhvervsdrivende, der modtager overgangsydelse eller efterløn, og som ønsker at betale bidrag til ATP, det bidrag, der er fastsat efter § 15, stk. 1, sammenholdt med § 2 b i lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension, jf. dog stk. 4.

Stk. 3. Bestyrelsen for Arbejdsmarkedets Tillægspension beregner størrelsen af bidraget for hver time, der udbetales overgangsydelse eller efterløn for.

Stk. 4. Modtageren af overgangsydelse eller efterløn betaler halvdelen af bidraget, og staten betaler den anden halvdel. Hver bidragsandel for en uge eller en måned nedrundes til nærmeste hele kronebeløb. Bidragene finansieres i overensstemmelse med de i stk. 5 og 6 fastsatte regler.

Stk. 5. Arbejdsløhedskassen fratrækker medlemmets del af bidraget ved udbetalingen af overgangsydelse eller efterløn med henblik på indbetaling af bidraget til Arbejdsmarkedets Tillægspension efter hvert kvartals udløb.

Lovforslaget

15. I § 75 n indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»Stk. 2. Direktøren for Arbejdsløshedsforsikringen kan efter forhandling med Landsarbejdsrådet fastsætte særlige regler om kontrol af arbejde og indtægter for modtagere af overgangsydelse, som har bopæl, arbejde eller indtægter i et andet EØS-land, samt om kontrol med, om modtageren af overgangsydelse i øvrigt opfylder betingelserne for ret til overgangsydelse.«.

Stk. 2 bliver herefter stk. 3.

Gældende formulering

Stk. 6. Statens andel af bidraget indbetales af Direktoratet for Arbejdsløshedsforsikringen til Arbejdsmarkedets Tillægspension efter hvert kvartals udløb.

Stk. 7. Arbejdsministeren fastsætter efter indstilling fra direktøren for Arbejdsløshedsforsikringen og bestyrelsen for Arbejdsmarkedets Tillægspension nærmere regler om indbetaling af bidrag efter stk. 4-6 samt om indberetning herom til Arbejdsmarkedets Tillægspension.

Stk. 8. Indbetaler arbejdsløsheds-kassen ikke bidrag rettidigt, finder reglerne i § 17, stk. 2-5 og 7, i lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension tilsvarende anvendelse.

Lovforslaget

16. I § 85 d indsættes som stk. 9:

»Stk. 9. For personer, der i medfør af §§ 74 m, 75 f, stk. 3, og 75 m, stk. 3, modtager efterløn eller overgangsydelse, og som ikke er medlemmer af en dansk arbejdsløsheds-kasse, finder reglerne i denne bestemmelse tilsvarende anvendelse.«.

§ 2

§ 2 b. Følgende personer kan efter eget ønske betale bidrag til ATP for perioder, hvor de modtager de nævnte ydelser:

- 1) Personer, der er medlem af en arbejdsløsheds-kasse for lønmodtagere og som modtager overgangsydelse, eller efterløn efter lov om arbejdsløshedsforsikring m.v.,
- 2) Personer, der er medlem af en arbejdsløsheds-kasse for lønmodtagere, og som modtager seniorydelse efter lov om seniorydelse, og
- 3) Personer, der er omfattet af lov om social pension § 14, jf. § 13, eller lov om delpension.

Stk. 2. I perioden fra den 1. juli 1999 til den 31. december 2001 kan personer, der er medlem af en arbejdsløsheds-kasse for selvstændige erhvervsdrivende, og som modtager overgangsydelse eller efterløn efter lov om arbejdsløshedsforsikring m.v. eller seniorydelse efter lov om seniorydelse, efter eget ønske betale bidrag til ATP for perioder, hvor de modtager de nævnte ydelser.

1. I § 2 b, stk. 1, indsættes som nr. 4:

»4) Personer, der i medfør af §§ 74 m, 75 f, stk. 3, og 75 m, stk. 3, i lov om arbejdsløshedsforsikring m.v., modtager efterløn eller overgangsydelse uden at være medlem af en dansk arbejdsløsheds-kasse.«.

Til lovforslag nr. L 276. Skriftlig fremsættelse (12. april 2000)

Arbejdsministeren (Ove Hygum):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsløshedsforsikring m.v. og lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension. (Ændring af bopælskravet i efterlønsordningen mv.).

(Lovforslag nr. L 276).

Lovforslaget har til formål at bringe kravet om bopæl som betingelse for ret til efterløn i overensstemmelse med EU-retten.

Kravet om bopæl i Danmark som betingelse for ret til overgang til og udbetaling af efterløn ændres til et krav om bopæl i et EØS-land. Derved sikres, at efterlønsmodtagere får mulighed for at bosætte sig hvor som helst i EØS-området uden at miste retten til efterløn. Samtidig sikres, at medlemmer af en dansk arbejdsløshedskasse, der har bopæl i et andet EØS-land, og som i øvrigt opfylder lovens betingelser for ret til dansk efterløn, får ret til at overgå til efterløn. Endvidere sikres, at modtagere af overgangsydelse også

får ret til at få overgangsydelse udbetalt i et andet EØS-land.

Det skønnes med betydelig usikkerhed, at de samlede offentlige merudgifter vil være ca. 5 mio. kr. i 2000, ca. 85 mio. kr. i 2001, ca. 125 mio. kr. i 2002 og ca. 140 mio. kr. i 2003.

Forslaget skønnes at medføre en administrativ merbelastning i Direktoratet for Arbejdsløshedsforsikringen og i arbejdsløshedskasserne. Forslaget har ingen miljømæssige konsekvenser, ligestillingsmæssige konsekvenser, administrative eller økonomiske konsekvenser for erhvervslivet.

Forslaget vil kunne indebære øgede krav til efterlønsmodtagere og modtagere af overgangsydelse, der vælger at flytte til et andet EØS-land, om dokumentation for arbejde og indtægt samt for bopæl. Forslaget har baggrund i forholdet til EU-retten.

Forslaget træder i kraft den 1. juli 2000.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget og de ledsagende bemærkninger, skal jeg på regeringens vegne anbefale forslaget til Tingets velvillige behandling.